

Sygn. akt IV CZ 46/14

POSTANOWIENIE

Dnia 21 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Antoni Górski

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi powoda

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Okręgowego w B.

z dnia 4 czerwca 2010 r.,

w sprawie z powództwa S. P.

przeciwko P.M. z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej -

Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w W.

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 sierpnia 2014 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w B.

z dnia 26 lutego 2014 r.,

1) oddala zażalenie;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1 800 zł (jeden tysiąc osiemset) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 4 czerwca 2010 r., po rozpoznaniu apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 7 stycznia 2010 r., zmienił ten wyrok i oddalił powództwo, przyjmując że powód nie wykazał poniesienia szkody w postaci utraconych korzyści, a ponadto zgłoszone roszczenie uległo przedawnieniu.

W skardze o wznowienie postępowania powód powołał podstawę przewidzianą w art. 403 § 2 k.p.c. Wskazał, że wykrycie nowego środka dowodowego i okoliczności faktycznej związane było ze sporządzeniem opinii przez biegłego sądowego w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym. Podał, że opinia ta wskazuje, iż schody wytworzone przez pozwanego nie były produktem bezpiecznym, w rozumieniu ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz.U. Nr 229, poz. 2275 ze zm., dalej: „u.o.b.p.”). Szkada wynikła zatem z występku wskazanego w art. 34 tej ustawy i tym samym nie doszło do przedawnienia jego roszczenia odszkodowawczego, stosownie do art. 442¹ § 2 k.c. W tej sytuacji powołany dowód wpływa zasadniczo na wynik sprawy.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy odrzucił skargę o wznowienie postępowania, uznał, iż opinia opracowana w innej sprawie nie wyczerpuje przesłanek podstawy objętej art. 403 § 2 k.p.c.; dowód ten nie mógłby mieć wpływu na wynik sprawy, ze względu na przyczyny oddalenia powództwa. Podkreślił, że przyczyna wypadku została ustalona w sprawie prawomocnie zakończonej. Ta sama wada schodów stwierdzona została w opinii biegłego przeprowadzonej w rozpoznanej sprawie. Nie było podstaw do uznania, że schody były produktem niebezpiecznym. W tej sytuacji skarga powoda jako nieoparta na ustawowej podstawie wznowienia podlegała odrzuceniu z mocy art. 410 § 1 k.p.c.

Powód w zażaleniu zarzucił zaskarżonemu postanowieniu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez nieprawidłowe uznanie, że skarga nie została oparta na podstawie przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c., błędną wykładnię art. 403 § 2 k.p.c., polegającą na stwierdzeniu, że przez wpływ na wynik sprawy należy rozumieć jedynie zaistnienie takich okoliczności, które mogłyby

spowodować zmianę wyroku. Nieprawidłowa wykładnia art. 4 ust. 1 u.o.b.p. dotyczyła przyjęcia, że jedynie wady konstrukcyjne kwalifikują dany produkt jako niebezpieczny, a art. 442¹ § 2 k.c. uznania, że dwudziestoletni termin przedawnienia może mieć zastosowanie w sytuacji, gdy fakt popełnienia występkę znajdzie potwierdzenie w ustaleniu organów sądowych. Domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zakres badania skargi o wznowienie postępowania, po stwierdzeniu dochowania wymagań formalnych (art. 409 k.p.c.) i opłacenia (art. 3 ust. 2 pkt 8 a u.k.s.c.), obejmuje ustalenie, stosownie do art. 410 k.p.c., czy została wniesiona w terminie (art. 407 k.p.c.), czy jest dopuszczalna ze względu na rodzaj orzeczenia, uprawnienie do wniesienia tego środka lub żądanie dalszego wznowienia (art. 416 k.p.c.) oraz czy została oparta na ustawowej podstawie. Niedochowanie któregokolwiek z tych warunków powoduje odrzucenie skargi.

W odniesieniu do skargi powoda rozważenia wymaga ostatni z wymienionych warunków. Ze względu na to, że wznowienie postępowania polega na ponownym rozpoznaniu i rozstrzygnięciu sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem co do istoty sprawy, może do niego dojść, jeżeli zachodzą określone w ustawie przyczyny. Oznacza to, że jest ono dopuszczalne tylko po wykazaniu istnienia przesłanek przyczyn wymienionych w kodeksie postępowania cywilnego (art. 401, art. 401¹, art. 403 k.p.c.), które skarżący może powołać jako podstawę skargi. Przyjęte zostało w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że charakter skargi o wznowienie postępowania jako nadzwyczajnego środka, prowadzącego do wzruszenia prawomocnego orzeczenia, przemawia za ścisłą wykładnią zwrotu zawartego w art. 410 § 1 k.p.c. „oparcia skargi na ustawowej podstawie”. Wymaganie to uznaje się za spełnione, jeżeli powołana przez skarżącego podstawa odpowiada wzorcowi którejkolwiek z podstaw wznowienia, przewidzianych w art. 401 do 403 k.p.c. rzeczywiście wystąpiła. Badanie skargi w tym kontekście na posiedzeniu niejawnym, nie ogranicza się zatem do kontroli, czy wskazane w skardze okoliczności odpowiadają ustawowym podstawom, ale obejmują również ustalenie, czy podstawa ta rzeczywiście istnieje

(por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2005 r., I CZ 35/12, niepubl.; z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007, nr 3-4, poz. 48; z dnia 16 maja 2007 r., IV CZ 22/07, niepubl.; z dnia 13 lutego 2009 r., II CZ 97/08, niepubl.). Na tym etapie wstępnego badania dopuszczalności skargi, wyłączona jest możliwość wkraczania w ocenę jej zasadności.

Za bezprzedmiotowe uznać należało wypowiedzi Sądu Okręgowego dotyczące charakteru wady schodów, przepisów ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów i przyczyn oddalenia powództwa. Bezpodstawnie podniósł skarżący zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., który jest pozbawiony znaczenia na tym etapie postępowania.

Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. podstawa wykrycia takich okoliczności lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, powinna spełniać trzy przesłanki: wykrycia nowych okoliczności lub środków dowodowych, które istniały w toku postępowania, ale nie zostały powołane, możliwość ich wpływu na wynik sprawy oraz niemożności skorzystania z nich w poprzednim postępowaniu. Konieczne było zatem wskazanie konkretnych, istniejących w czasie trwania poprzedniego postępowania okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które obiektywnie były niemożliwe do ujawnienia dla skarżącego. Nie może to być okoliczność lub środek, który nawet gdyby został powołany w poprzedniej sprawie, to nie mógł mieć wpływu na wynik sprawy, czyli treść rozstrzygnięcia. Środki dowodowe powstałe po uprawomocnieniu się orzeczenia nie mogą stanowić środków, o których mowa w art. 403 § 2 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2010 r., I CSK 601/09; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 maja 1968 r., I CO 1/68, OSNCP 1969, Nr 2, poz. 36; z dnia 10 lutego 1999 r., II CKN 807/98, niepubl.; z dnia 17 stycznia 2001 r. IV CKN 1515/00, niepubl.; z dnia 12 lutego 2004 r., V CZ 158/03, niepubl.; z dnia 4 marca 2005 r., III CZ 134/04, niepubl.; wyrok z dnia 22 lipca 2010 r., I CSK 601/09, niepubl.; z dnia 10 października 2012 r., I CZ 104/12, niepubl.; z dnia 4 grudnia 2013 r., II CZ 81/13, niepubl.; z dnia 16 stycznia 2014 r., IV CZ 104/13, niepubl.). Nie stanowi nowego dowodu w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. taki dowód, z którego strona mogła skorzystać przy dołożeniu należytej staranności

(zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2009 r., II CZ 16/09, niepubl.).

Opinia biegłego sporządzona po prawomocnym zakończeniu postępowania kwestionowanym wyrokiem Sądu Okręgowego, w toku innej sprawy z udziałem powoda, nie spełnia wymagań przewidzianych dla podstawy obejmującej wykrycie nowego dowodu. Nie nosi znamion nowej okoliczności faktycznej określenie przez biegłego w tej kolejnej sprawie, przyczyny wadliwości schodów, w odniesieniu do której było prowadzone postępowanie dowodowe, w tym z opinii biegłego, w sprawie prawomocnie zakończonej. Nie było podstaw do uznania, że opinia biegłego w kolejnej sprawie mogła być kwalifikowana jako wykryta nowa okoliczność faktyczna lub środek dowodowy, w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

Z powyższych względów zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 304¹ § k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego wynika z zasady odpowiedzialności za wynik sprawy, przewidzianej w art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.